

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocialno glasilo.

Štev. 16.

V Ljubljani, v soboto 18. aprila 1903.

Letnik VIII.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoludne. — Naročnina je za vse leto 8 K, za četrt leta 2 K. Vsaka številka stane 14 vin. — Dopisi pošiljajo se uredništvu „Slovenskega Lista“ — Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — Naročnina, reklamacije in oznanila se pošiljajo upravništvu „Slov. Lista“. Uredništvo in upravništvo sta v Ljubljani Stari trg štev. 19. Uradne ure od 9 do 12 ure dop. — Oznanila se računajo po navadni ceni.

Naše gospodarstvo.

Kdor nima mnogo, mora štediti pri krajcarjih. To je stara resnica, katera velja med vsem za naše slovensko ljudstvo. Zato smo z zanimanjem opazovali razvoj gospodarskih naprav na naših tleh v zadnjem času. Nismo se vtikali s političnega stališča v gospodarske borbe, ampak čakali, kako se stvar razvije. In danes bi ob dejstvih izjavili nekaj misli.

Narodnogospodarska organizacija slovenska je nastopila z veliko naglico po dolgi, mrtvi dobi. Naše ljudstvo je bilo v resnici zaostalo. Tako oderuštvo, kakor se je pri nas v nekaterih krajih godilo vedno in neovirano, je bilo v drugih deželah nemogoče. Vlada nas je zanemarjala, državni zbor je videl vse druge dežele prej, kakor naše in deželni zbor slednjič ni vedel mnogo ukreniti, in če je kaj vedel, pa ni imel s čem začeti. Kratko: Bil je čas mrtvila v narodnogospodarskem oziru.

Zato je pa vse nekako vztrepetalo, ko se je raznesel klic po kreditni reformi in gospodarski organizaciji. Na eni strani skrb za lastno korist, na drugi strani elementarna želja po napredku in vstanku — to dvoje je trčilo skup in vnel se je vroč boj. Stvar, sama na sebi samo gospodarska, je postala, kakor pri nas žalibog vsaka zadeva, političen bojni klic. To je boj poostrilo, in to je tudi v prvi vrsti pripomoglo, da je ona stranka, ki se je oklenila gospodarske organizacije, postala popularna in začela prodirati in zmagovati med ljudstvom; stranka pa, ki se je postavila na ozko stališče zasebnih interesov, izgubivala temelj in bežala vun iz narodne arene, dokler ni našla — ravno tako, kakor nekdanji Trubarji in Dalmatinci — žalostnega zatočišča v grajsčinah kranjskih barončkov in grofičev. Iz narodnih tribunov so kaj hitro postali lakaji fevdalizma.

To so dejstva, ki leže na dlani. Spomnili smo se jih ob zadnjem občnem zboru „Gospo-

darske Zveze“. To zvezo je rodil mladostni, demokratski duh vstajajoče samozavesti. Zato je imela ta organizacija dobre in slabe strani mladostnih značajev.

Prestala je najhujše boje. Vsa liberalna agitacija proti njej se je skrhalo. Ne-le, da ni mogla liberalna stranka uničiti društva, ki jih je zasnovala „Gospodarska zveza“, ampak v njo prestopajo vedno pogosteje celo posojilnice iz „Celjske zveze“ in med večjim trgovstvom se začena nekako poganjanje za naklonjenost „Gosp. zveze“. Kajti tisti trgovec, kateri hoče škodo imeti, jo ima najložje, ako „Gosp. zvezi“ nasprotuje. Premagala je „Gosp. zveza“ tudi nasprotovanje domače deželne vlade. Ne-le, da si je preko Ljubljane pridobila ugled na Dunaju in si zagotovila državno podporo, ampak celo deželna vlada sama si je svoje stališče navzgor ravno z bojem proti „Gosp. zvezi“ najbolj omajala. In slednjič bo doživelo tudi predsedstvo „Trgovske zbornice“ s svojim zadnjim korakom, s katerim hoče preprečiti državno podporo „Gosp. zvezi“ samo fiasko, katerega ogniti se bi bila dolžnost te korporacije že s stanovskega stališča.

Ako imamo danes tu v „Zvezi“ 113 posojilnic in 73 gospodarskih zadrug, ako imamo tu centralno blagajno za 123 banarnih zavodov s približno 6 milijoni kron prometa v treh mesecih, ako imamo tu celo organizacijo, ki izvršuje revizijo društev, preskrbuje strokovni poduk in s nepremagljivo silo razširja svojo idejo, tedaj moramo vender priznati, da je to moč, katera zahteva svoje spoštovanje. Računati imamo z najmanj 30.000 organiziranimi člani.

Posojilnice so v tako cvetočem stanju, da je proti njim vsak ugovor zaman. Velikanski polom, ki se napoveduje kmetom, ako kod likvidira kako konsumno društvo, je pa tako smešna stvar, da nikomur ne imponira. Kaj pa je, ako kmet v najslabšem slučaju izgubi dvojno deležnino? To so večinoma tako malenkostne svote, da je bil dobiček vsled obstoja društva

že mnogo večji. To ljudje vedo in se liberalcem smejejo. In slednjič je popolna resnica, da so liberalna društva v vsakem oziru mnogo slabša od članic „Gosp. zveze“.

Ako vse to premislimo, pač smemo skleniti z željo, da bi se iz našega narodnogospodarskega gibanja odstranili vsi nečedni strankarski nagibi in da bi prišlo vse naše gospodarstvo v mirni in varni tek doslednega in vsestransko popolnega razvoja.

Poročila iz mest in trgov.

Iz Kranja. Te dni mi je prišel slučajno v roke „Učiteljski Tovariš“. Na zadnji strani tega lističa so razpisana prazna učiteljska mesta in sicer je razpisal dve mesti c. kr. m. šolski svet ptujski, jedno c. kr. šolski svet ormoški, dve (in St. Georgen bei Krainburg und in Pölland bei Bischoflack) pa k. k. Bezirkschulrat Krainburg. Kakor je iz predidčega razvidno, so prva štiri mesta razpisana v slovenskem jeziku, kranjski mestni šolski svet (ki je v narodnaprednih rokah), je pa pokazal, da zna nemški. Zdi se mi, kakor da je še v istih časih, ko se je vsakdo lahko nekoliko pobahal, če je znal „einbisel deutsch posprechen“. Kaj pa pravi k temu narodnapredni poslanec Pirc, ki je pred nedavnim časom priobčil v svojem organu članek „Tua res agitur“.

Od kranjskega okrajnega šolskega sveta pa zahtevamo mi, zaničevani „klerikalci“, katerim narodnost in materin jezik ni deveta briga, da uraduje v slovenskem jeziku, v jeziku, katerega govori zavedno meščanstvo kranjsko in vse ljudstvo kranjske okolice brez izjeme, ne pa v jeziku, katerega govori par baronov in nekaj narodnaprednih družin v Kranju; kajti slovensko ljudstvo plačuje večino davka, ne pa ti. Vidi se, da sadovi nemško-slovenske zveze v deželnem

Zviti in glupi Janez.

Češki spisal Vaclav Kosmak, prevel Savin.

Ko sem bil še dijak, hodil je k nam v vas Rublov Janez. Bil je pravcati pretkanec, in pripovedoval je za smeh prigodbe iz svojega vojaškega življenja. Zato je bil pri nas vedno dobro došli gost in se je vedel kakor doma.

Nekoč je bilo deževno vreme, in ker ni bilo mogoče zunaj delati, je prišel na večer k nam in se vsedel na svoje navadno mesto poleg mize, pri kateri so šivali oče, pomočniki in učenci.

Nekoliko časa so govorili o tem in onem, o slabem vremenu itd. Potem pa mu oče reče, naj kaj pove.

„Bi že, a ne pride mi nič dobrega na misel. Pri tem sitnem vremenu imam butico kakor izdelano“.

„Tedaj se spomni, gotovo ti pride kaj na um“, pripomni pomočnik. „Danes smo vsi nekako čmerni, razvedri nas. Tu je tobak, nabaši si ga, da boš lažje kakšno povedal“. In poda mu tobačni mehur.

Janez se nasmeje, izvleče iz žepa kratko pipico, nabaše si jo in zapali. Pri tem je mežikal z očmi. Premišljeval je, kaj bi povedal.

„Ko sem bil še pri vojaki, smo bili dve leti v Iglavi. Bil sem takrat sluga lajtnanta Vorla. To je bil mož, kakoršnega ni bilo v celem regimentu, postave kakor lipa in lep kakor kaka gospodična. A pri tem je bil dobrega srca. Ko je hodil po glavnem trgu, se ga ženske niso mogle nagledati. Najbolj pa se je zanj zanimala bogata vdova Majerjeva s svojo hčerko Tinko. Tinka je bila lepa gospodična, to je resnica, a ko bi bila fant, morala bi takrat iti že v tretje k naboru. Zato je skušala stara za Tinko dobiti ženina, in lajtnant Vorel jima je najbolj dopadel. No, slabega okusa niso imele!“

Bile so mu naklonjene z vso močjo.

Nekoč je prišel moj lajtnant že ob desetih dopoldne domov in mi naročil:

„Ivan, osnaži mi čevlje in novo obleko, a zapovem ti, da se bo vse svetilo“.

„Cu befel, odgovorim“.

In Janez je položil levo roko na sence, kakor bi salutiral.

„Ko bodeš gotov“, naročil je lajtnant dalje, pojdi k vrtnarju ob bolnici — veš, kje stanuje?“

„Cu befel“, zopet odgovorim.

„Naročil sem tam cvetic, te prinesi domov. Toda pazi, da mi jih ne pomečkaš“.

„Cu befel“.

„A po kosilo mi danes ne pojdeš, sem povabljen“.

„Cu befel“, sem salutiral in šel po opravku.

Ko sem prinesel cvetlice, stal je moj lajtnant pred ogledalom in se lišpal. Sam sem ga bil vesel, tako lep je bil.

Bilo je poldvanajstih proč. Naenkrat potrka nekdo na vrata. Prišla je ordonanca in prinesla višji ukaz. Komaj ga je moj gospod prečital, prijel se je za brke, kar je bilo pri njem slabo znamenje, podpisal pisanje in zakričal nad ordonanco: „Rechts um, Marsch!“ Ko je ordonanca odšla, vrgel je pero na mizo in zaklel: „Presneta reč. Ravno danes mora zboleti lajtnant Fric. Kaj hočem početi?“ Sedel je k mizi in pisal pisemce. Kaj je pisal ne vem, a gotovo je bilo obžalovanje, da ne more s tako krasnimi gospemi obedovati in se z njimi zabavati. Še meni se je revež smilil. Ko je pismo končal, zganil ga je in rekel: „Gospod lajtnant Fric je zbolel, in jaz moram namesto njega na glavno stražo. Tu imaš pismo in cvetlice in nesi gospej Majerjevi. Reci, da se priporočam, a ne napravi mi kako neumnost. Obed mi pa prinesi na glavno stražo“.

„Cu befel“, rečem in grem. Pismo denem za prsa, v eno roko cvetlice, v drugo pa košaro s skledicami, in šel sem k Majerjevimi. Med potom sem si mislil: Revež ta moj gospod, redko kdaj

zboru nikjer ne izostajajo! Radovedni smo, kaj nam bo na to odgovoril „Gorenjec“.

Prihodnjič poročamo še nekoliko slučajev narodne zavednosti (?) kranjskih liberalcev, ki bodo pokazali, da so liberalci pač povsod enaki in da jim je slovenska narodnost deveta briga.

Kranj. Novega zidarskega mojstra imamo v Kranju, Antona Bidovca. Če ima izučni list, je drugo vprašanje, ker ni bil nikdar vzet kot vajenec. Dobil je pa vendar le pravico zidarskega mojstra. Prvo delo se mojstru ni posrečilo. Pri Vinku Majdiču je delal škarpo na vodi, pa je vse skupaj padlo v Savo, zid in zidarji. Vinko Majdič je sam gledal, kako so klobuki plavali po Savi in je klical ljudi k zturnicam in druge, da so šli jemati ljudi iz vode. Bidovec je tedaj imel smolo, Majdič pa tudi. Gospod okrajni glavar naj ne vpraša, zakaj ni dal Pirc te novice v „Gorenjca“.

Iz Idrije. Odprto pismo g. Ivanu Kolerju, posestniku in nekdanjemu načelniku kršč. gosp. društva v Idriji. Nisem navaden dopisnik kakega lista, tudi nočem nadlegovati po cele ure kakega župana ali kakega zalagatelja zakotnega lista, da bi mi zložil dopis; pa vendar, ker sem pozivljan od dopisnika poslanega v zadnji številki „Jednakopravnosti“ na odgovor, moram Vam, g. dopisnik, odgovoriti.

Ni res, da sem se jaz kdaj izrazil, da zapustim katoliški konsum, in ako mi Vi dokažete, gospod dopisnik, da imam jaz le eno krono plače od kršč. gosp. društva, Vam dam vso mojo lansko nagrado, katere pa ni 192 K, marveč jo je le 120 K.

Res pa je, da ste Vi zahtevali v svojem pismu z dne 10. avgusta 1901 l. od načelnikstva 20 kron mesečne plače, drugače da odstopite kot načelnik.

A odbor je dobro vedel, da za Vaše delo ne zaslužite niti polovico te plače, zatoraj ni odbor Vašej zahtevi potrdil in je sklenil, da rajši pusti Vas odstopiti.

A Vi pa vendar niste hoteli odstopiti, zakaj? Na Vaš poziv v zadnji „Jednakopravnosti“, da naj naznanim iste neresnice, vsled katerih je nastal prepir dne 3. januarja v katol. konsumu, pa rečem, da vprašajte isto gospo, katera je res zaradi neresnic Vaših in one ženske za žago, katero dobro poznate, prišla prepir napraviti.

Sploh pa Vam rečem, da mene ni potreba več po časnikih pozivljati, ker ne bode več dobili odgovora. Ako veste, da le ena besedica ni resnična, kar sem pisal v „Slov. Listu“ št. 12 in v današnji številki, pa Vam svetujem, saj ste prijatelj tožbâ, naznanite me na sodnijo, vsaj bote lahko šli z dolgim nosom nazaj, kakor se je to Vam zgodilo že dne 3. jan. t. l.

Leopold Lapajne, rudar,
podnačelnik in hišni oskrbnik kršč. gospod. društva v Idriji.

ima kaj boljšega, in danes, ko bi se lahko dobro imel, mu je to lajtnant Fric skazil. No, bom že tako napravil, da ne bo škode trpel.

Pred vratmi postavim košaro na tla in pozvonom. Za durmi se začuje tanek glas: — „Ah!“ in stara sama mi odpre.

Ko me zagleda, tleskne z rokami in zakliče:

„Jej, kje je pa gospod lajtnant?“

Jaz se postavim na „habtaht“, salutiram in povem:

„Gospod lajtnant se priporoča in pošilja milostivi gospej to pisemce in cvetke.“

„Pojdite dalje“, povabi me stara.

Jaz vzamem košarico s skledicami in grem za njo v kuhinjo. Ob štedilniku je stala gospica Tilka, nališpana kakor za gledišče. Imela je na sebi krasen predpasnik in novo kuhalnico v roki.

Stara je razpečatila pismo in pričela hčeri glasno čitati — mislila je gotovo, da jaz ne znam nemški — „Milostiva gospa! Jaz sem ves nesrečen. Moj tovariš, lajtnant Fric je nagloma obolel, in jaz sem komandiran mesto njega na glavno stražo. Veselil sem se neizrecno na ta dan, da bom v Vaši in milostljive hčerke družbi srečen — toda osoda mi tega ni dopustila. Blagovolite mi tedaj, milostiva, odpustiti in prejmite

Iz Idrije, 10. aprila. Naša okrajna hranilnica je imela 5. aprila občni zbor, na katerem so izvolili stare odbornike in oba stara poslovodja. To pa ni všeč našim naprednjakom, zato se zadnja „Jednakopravnost“ kar jeze peni v članku „dies irae“. Ta zavod mora priti popolnoma v liberalne roke, trdijo in sicer radi tega, ker so nekateri klerikalci ustanovili svojo hranilnico. Logične zveze pri takem sklepanju zastoj iščemo. Gospoda liberalna, ali bi bila nasprotno okrajna hranilnica takrat tudi prešla v klerikalne roke, ko bi se vam bilo posrečilo ustanoviti svojo liberalno mestno hranilnico? Roke na srce! Kaj ne, gotovo ne! Ampak vi bi se bili na vso moč trudili imeti obe hranilnici v svojih rokah.

Pravite „v denarnem zavodu naj ne vlada politična strast“. Prav! Ali nismo to trdili mi več let, ali se nismo po tem tudi ravnali? Saj smo ravno mi volili prvaka naših liberalcev g. Drag. Lapajne pred 4 leti v odbor, da bodo tudi naprednjaki zadostno zastopani. Nismo li takrat prostovoljno pokazali, naj vlada mir in ne strast v zavodu, da bode ljudstvo imelo zaupanje do njega?

Kdo pa je prvi zanesel politično strast v hranilnico? Ste li že pozabili, kako ste pestili pri zadnji državnozborni volitvi dolžnike-volilce, da se jim kar dolg odpove, ako ne voli na vašo stran? Naši odborniki so poslali na volišče pismo, da je volitev popolnoma prosta, da posojilnica ne brani nobenemu voliti po svojem prepričanju, a vaši pristaši so se takrat norčevali iz naših odbornikov, češ, saj ti nimajo odločilne besede pri hranilnici, in vendar so bili v večini!

Gospod zalagatelj „Jednakopravnosti“, Vas li že spomin zapušča, da ne veste več, kako ste govorili za novo mestno hranilnico in si od občinskega odbora dobili pooblastilo, da smete sami v tem oziru vse ukreniti? Se ve ste rekli „pupilarni denar“ bode tu naložen. Vam li ni bila znana postava, da mora sodnija pupilarni denar, ako presega svoto 500 gl. naložiti v državnih papirjih, ne pa v kaki hranilnici? Koliko tacega denarja bi bila prejela vaša nova hranilnica v oskrbovanje? Toliko, da shajati ne bi mogla, in zato ste pozneje sami opustili, za kar ste se prej tako navduševali, si preskrbeli polnomoč in proste roke za njeno ustanovitev.

Torej kdo je prvi zanesel politično strast v denarni zavod? Menda vendar vi? Pišite sedaj še tako strastno in zavijajte po svoje, kakor vam drago, te fakta ne morete izbrisati, ker so še preveč v živem spominu. Tedaj ne katoliška stranka, temveč vaša si je hotela prva napraviti svojo „molzno kravico“.

„Boj je nastal med obema hranilnicama, konkurenca je bila neizogibna“. Kaj pa, ko bi bila začela mestna hranilnica poslovati, ali bi takrat ne bilo nič konkurence? Saj ona bi se se bila pečala samo s pupilarnim denarjem, kakor se tudi druge mestne hranilnice ne. Je li radi

naše hranilnice kaj škode trpela stara okrajna? Pogledajte no, kaj ste sami pisali! V „Jednakopravnosti“ št. 4 z dne 29. februarja t. l. stoji vendar črno na belem: V pretečenem letu (1902) je imela okrajna hranilnica za 951.479 K več prometa kakor v letu 1901. Koliko manj vlog je torej vaša hranilnica radi naše imela? Skorej milijon kron več prometa v enem letu vendar nekaj pomeni, saj celo ljubljanska mestna hranilnica v svojem poročilu pripozna, da je imela lansko leto 801.134 K manj prometa, kakor prejšnje leto in vendar je ona toliko kulantna, da ne zvrta tega na druge zavode, vi se pa pri milijonu kron več prometa vsajate nad tovarišico.

„Da ni več čistega dobička, je kriva farška bisaga, ki vedno žre, žre“ itd. Prevečkrat bremo v vašem cenjenem listu izraz „žre“, na misel nam vselej prihaja pregovor: česar je polno srce, rado iz ust gre ali wie der Schelm ist, so denkt er von anderen. Vzrok pa tiči ne v farški bisagi, temveč v liberalni nestrpnosti. Vaša mestna hranilnica je bila že zagotovljena in vendar pri okrajni še mislili niste radi tega zvišati obrestno mero. Še le ko smo mi sklenili jo ustanoviti, ste šli $\frac{1}{4}\%$ višji od nas in to že takrat, ko mi še poslovati nismo začeli. Tega vendar ne bote tajili? Vedeli ste tudi, da ima naša hranilnica zelo omejen delokrog, da se torej z vašo za celi okraj kosati ne more, a da bi nas uničili, ste šli slepo v boj. Sedaj pa javkate, da smo vam mi dobiček snedli. Ste li že pozabili, da kdor drugemu jamo koplje, navadno sam v njej obtiči.

Strmoglaviti ste hoteli prvaka naše stranke g. Kos-a. Zakaj ravno tega? Zakaj ne vse katoličane iz odbora? Saj še le potem bi bila hranilnica popolnoma v liberalnih rokah. Spoznate sami v članku, da vam preseda, ker je g. Kos občinski odbornik. In vi pišete v istem članku, da politična strast ne sme vladati v denarnem zavodu? Kaj ne čutite, da v eni sapi s tem sami sebe obsojate?

Da vam gosp. Tinče ni šel pri volitvi na limanice, ne morete razumeti. Nam pa je to do cela jasno. On je praktičen mož, ki ima skušenj dovolj z vami. Saj smo brali v Ljubljancanki, da je vaše stavbeno zavarovalno društvo prišlo v konkurz, kaj ko bi tudi hranilnico zadela ista osoda, ko bi bila tudi samo v vaših rokah? G. Tinče je pa blagajnik pri hranilnici in tudi blagajnik pri stavbenem zavarovalnem društvu. Naj bi bil še pri hranilnici tak polom, kakor pri stavbenem društvu, bi on prišel ob svoj lepi postranski zaslužek, in izgubil bi veliko na svoji veljavi, ako bi kar dva zavoda, pri kateri ustanovitvi je on imel glavno besedo, prišla v konkurs. Zato je raji pri tej volitvi bolj la varno veslal in morda ravno s tem napravil okrajni hranilnici veliko uslugo.

te cvetlice kot bled odsev čuta, ki plamti v mojem srcu do Vas in milostive Tinke.

Gospodična je poduhala cvetlice in vzdihnila: „Revež!“

„Imate dober spomin“, smejal se je moj oče.

„Stara je pogladila hčerko, naj ne plaka, napisala nekaj na listek in mi ga podala: „Da se gospodu lajtnantu priporočim in da nam je zelo žal!“

A jaz sem se delal glupega in ji podajal košaro: „Gospodu lajtnantu imam tudi obed prinesiti.“

Stara se je zasmejala, Tinka tudi, in začeli sta mi polniti skledice. V jedno juho, v drugo neko črno ribo, v tretjo dve jerebici, in v četrto sam ne vem kaj, a dišalo je jako prijetno.“

Zasmejali smo se vsi.

„In kako je to dalje bilo?“ vprašal je oče.

„Dobro“, se je zarežal Janez in potlačil s palcem tobak v pipo.

„Tako tedaj. Vzel sem košaro s skledicami, salutiral stari gospej in šel na glavno stražo. Moj lajtnant je sedel že za mizo in se jako kislo držal.“

„No si končno vendar prišel!“ zavpije že od daleč na me. „Ko bi bil dekla, mislil bi, da si stal kje pri kakem vodnjaku. Hitro sem z juho, sem strašno lačen!“

Vlil sem mu jo na krožnik, on jo je hitro pojedel in si zadovoljno vihal brke. „Dobra je bila“, jo je pohvalil.“

„Rad verjamem“, je pripomnil pomočnik.

„Potem sem mu prinesel skledico z ribo“, nadaljeval je Janez. „Lajtnant je debelo me pogledal.“

„Nori li danes ta gostilničarka. To je losos. Tacega obeda še nikoli nisem dobil.“

Postavil sem se na „habtaht“ in nedolžno povedal: „Prosim pokorno, to ni iz gostilne.“

„Odkod tedaj?“

„Od milostive gospe Majerjeve.“

Lajtnant je poskočil, kakor bi ga bil gad pičil. „Mogoče si ji rekel, naj mi da obed.“

„Kaj pak, saj ste mi naročili: Zraven prinesi tudi obed.“

„A jaz sem mislil iz gostilne.“

„A niste to meni rekli.“

„O ti neu . . . govredo! Kaj si misli gospa Majerjeva. Zaslužil si, da bi te pošteno nabil, a si „glupi Janez“, ne moreš za svojo glupost. No, ker si že to prinesel, kaj s tem? To pojem“. In pričel je jesti, da se mu je kar od ust kadilo. Ali vsega ni zmogel.

Jedno jerebico je spravil za večerjo, ostanke pa je dal meni. „Tu imaš, da dobiš tudi ti kaj

Kranj. Le vsled svoje neumnosti se more veseliti „Gorenjec“, da smo nekolik ponehali nabijati nesramnost „narodnjakov“, sklenivših zvezo z Nemci. Pripravljen naj bo, da se bodo napadi ponavljali toliko časa, dokler bo trajala zveza. Stari „narodni“ cepci so res že nekako odreveneli in postali neobčutni, da se jim niti to izdajstvo domovine ne zdi grdo. V svoji strankarski zagrizenosti in sebičnosti so že pripravljene prodati najlepše kraje Gorenjske tujcu. Ali mladi rod ima še nekoliko domoljubnega ognja. Ta mladi rod obsoja zaveznike barona Schwegelna, ki je rajši dr. Ferjančiču rekel, da se je v svojem pismu zlagal, kakor da bi bil obstal resnico o famozni kupčiji z „radikalci“. Da bi „Gorenjec“ obrnil pozornost ljudij od izdajstva svoje stranke, je pa začel tolči na boben pesem: „Los von Rom“. Pesem od „lačnega Laha“, ki ukazuje „po rimsko strojiti“, je vzbudila po mestu velikansko senzacijo. Da si upa tako očitno kazati sovraštvo do katoliške cerkve mož, ko botre išče, da bi mu nesli otroka h krstu v katoliško cerkev — ta „farba“ je prehuda še celo liberalcem. O teh značajnikih bomo še govorili.

Domače novice.

Pozor somišljeniki! Jutri v nedeljo, dne 19. aprila se vrši ob polu 10. uri dopoldne v veliki dvorani „Katoliškega Doma“ shod volivcev katoliško-narodne in krščansko-socijalne stranke. Na shodu poroča državni in deželni poslanec dr. Ivan Šusteršič o političnem položaju in o zadevi kranjskega deželnega zbora. Na dnevnem redu so tudi volitve v občinski svet ljubljanski. Z ozirom na vse to, pričakujemo, da da se shoda prav gotovo udeležite.

Kako pobožni so liberalci. V svoji velikonočni številki je glasilo slovenske takoimenovane inteligence udarilo na uho pobožne strune. Pisalo je tako: „Zveličar gre iz groba! Premagal je peklensko moč, izpraznil kelih svojega trpljenja. Preganjali so ga, bičali, pljuvali mu v obraz, venčali ga s trnjem, tirali pod težkim jarmom na Golgato, pribili ga na križ ter umirajočega zasramovali in zasmehovali. In izpraznil je kelih svojega trpljenja do dna, v brezkončnih, neznanjskih bolečinah in težavah nagnil svojo glavo in — nas odrešil na križu! Tačas je bilo dopolnjeno njegovo trpljenje za človeški rod in tretji dan — je vstal od mrtvih! In iz njegovih besedij, iz njegovega evangelija je vzrastla v resnici tekem stoletij najmogočnejša verska stavba sedanjih časov. Na tem temelju se je razvila, na tej skali sezidala vsa krščanska vera“. Človek ne bi verjel, da to v „Narodu“ čita, v istem, v katerem se katoliška cerkev dan za dnem napada ter slika kot zastarela, onemogla, preživela.

Ja, Malovrh zna, zato je pa rekel baje dr. Tavčar, da rajše iz uredništva vse odstrani, samo Malovrha ne. Saj je pa on tudi edino vreden, da skrbi za poneumljevanje naše inteligence.

„Narodu“ v poduk. Iz dežele se nam piše: Da ne bode g. Malovrh mislil, da liberalci po deželi res vse oslarije preberejo, kar on načetka proti katoliški cerkvi ali njenim napravam, zato priobčimo to le resnično vest: V nekem sodnem okraju na Gorenjskem obeduje skupaj vsak dan več višjih in nižjih uradnikov. Po mišljenju so seveda vsi liberalci. Naročen ni nobeden izmed njih na kak slovenski političen list, še manj na znanstvenega. O „Zvonu“, „Slovnu“ ne vedo nič. Skupaj so naročeni na „N. W. Journal“ in „Die Zeit“. Kar se pa „Naroda“ tiče, ga berejo sicer vsi, toda Malovrha pa izrecno zagotavljam, da člankov „Katoliški uzori“ ne bere prav nobeden. Stvar je preneumna. Kakor se za „Boj klerikalizmu“ nismo zmenili, tako se tudi za te neumnosti ne. Če berejo dnevne novice in brzojavke — to je pri večini vse! Če so Ljubljanci res tako zabiti, kakor „Narod“ trdi, da se radi teh člankov kar trgajo, potem moram samo z veseljem potrditi, da smo na deželi — bolj pametni.

Pri deželni bolnici so se „Narodovci“ zopet pokazali v vsi svoji časnikarski nepoštenosti. Osvetlili smo že nekoliko njihove laži. A postalo je „Narodovo“ laganje že neprijetno tudi osebam, ki so sicer jako tesno združene s tem listom. Zgodilo se je toraj nekaj, kar mora vendar „Narodovim“ čitateljem odpreti oči: Načelnik izvrševalnemu odboru narodno-napredne stranke, kateri je poleg tega tudi primarij deželne bolnice, je moral poslati v „Narod“ v imenu vodstva deželne bolnice popravek, v katerem zavrača „Narodova“ poročila kot neresnična. Ta svoj posel je izvršil z umevno nerodnostjo. V vsej svoji že od nekaj znani poštenosti „Narod“ takoj pristavlja, da nima prav dr. Bleiweis, ampak prav ima „Narod“, katerega urednik Malovrh je seveda vzvišen nad vsemi primariji. Kar piše o „slabi hrani“, in o „predragi režiji usmiljenih sestra“, je pa popolnoma neresnično. Ako bo „Narod“ še dalje napadal usmiljenke, bomo mi priobčili tarif, po katerem morajo usmiljenke računati hrano, postrežbo itd. Reči moramo, da je ta tarif tako nizek, da si ne moremo misliti za deželo ugodnejše in cenejše uprave v bolnišnici, kakor jo ima od redovnic.

Iz Gorenjske. Liberalna nesramnost je že vnebovpijoča. Strmeli smo, ko smo čitali, da vabi narodno-napredna stranka k volitvam v mestni zbor ljubljanski z besedami, da le narodno-napredna stranka hrani in štiti trobojni prapor slovenski v Ljubljani. Potolažilo nas je samo to, da je pod temi besedami podpisan — dr. Bleiweis! To naj verujejo tam doli na Studencu. Na Jesenicah mečejo liberalci „Narod“

po tleh, menda že vedo tudi v Ljubljani zakaj, dr. Bleiweis pa pravi, da štiti narodna stranka slovenski prapor. Dr. Bleiweis, naredite kak političen shod na deželi, pa se bote na svoje oči prepričali, da Vam bodo na Vaš slovenski prapor zapisali ne klerikalci, ampak liberalci dvoje značilnih imen: Jesenice in Tržič! Če imate pogum, sedaj skličite protestni shod, pa vprašajte, kako mislijo o vaši ljubljanski politiki ne ljubljanski frakarji, ampak liberalci po deželi.

„Glasbene Matice“ v Ljubljani oratorij „Sv. Frančišek“. Razprodaja vstopnic in sedežev za oratorij je jako živahna. Oglašja se tudi občinstvo iz dežele. Iz mest, kakor iz Celja, Kamnika, Gorice, Trsta in Zagreba je došlo že več naročil. Tržaški škof dr. Nagl je napovedal svoj prihod k oratoriju. Glavno solistovsko vlogo „Sv. Frančiška“ bo pri teh izvajanjih dne 22. in 23. aprila pel junaški tenor in operni pevec iz Zagreba g. Ernest vitez Cammarotta. Tenorist, ki je jako čislán in pripoznan, je že definitivno dobil dovoljenje od gledališke intendantice in potrební dopust za sodelovanje v oratoriju v Ljubljani, tako da se ni bati odpovedi. Vojaški orkester bo izdatno pomnožen. Pater Hartman dospe v Ljubljano v ponedeljek dne 20. aprila iz Monakova, kjer v prvem tednu po velikonoči vodi v veliki Kaimovi dvorani na povabilo bavorske princezinje Ludovik-Ferdinandove svoj oratorij „Sv. Peter“. V Monakovem izvajata zbor Progresovega društva in Kaimov orkester njegov oratorij. V Ljubljani bo z zborom in orkestrom na izvajanji oratorija v stolni cerkvi udeleženi 220—230 oseb. — Altovsko vlogo „sv. Klare“ in „Bonadone“ bode pela koncertna in oratorijska pevka gdč. Helena Holeczek z Dunaja. Gospdč. pl. Petru ni mogla dobiti dopusta od direktije dvorne opere. Gdč. Holeczek je pred dvema leti z odliko absolvirala konservatorij. Bila je učenka nekdanje operne pevke gospe Roze Papier-Paumgarten. Posvetila se je koncertnemu petju. V raznih koncertih na Dunaju in v Pragi je dosegla prav lepe vspehe. — Gospa Henrieta Kury, ki bo pela sopransko partijo, je veleodlična koncertna in oratorijska pevka. Pojavila se je šele v zadnjem letu na Dunaju, a z velikimi vspehi. Pred kratkim je nastopila v koncertu dunajskega moškega pevskega zbora z velikanskim in od kritike vseh listov soglasno priznanim vspehom. — Mlada gospa se je posebno tudi odlikovala v oratorijih in pela n. pr. „sveto Elizabeto“ v Haydnovih „Štirih letnih časih“. Hvali se nje polnoglasni krasni sopran in posebno blesteča višina.

Velika skupščina družbe sv. Cirila in Metoda bo letos, kakor čujemo, v Litiji.

Javna zahvala. Podpisanemu je pogorel dne 27. marca t. l. za 1000 kron pri „Vzajemni zavarovalnici“ v Ljubljani zavarovani kozolec. „Vzajemna zavarovalnica“ dala je nemudoma škodo ceniti ter mi jo je izplačala. Za točno in

boljšega. Prinesi mi liter pilzenskega, da ta dobra jed ne ostane osamljena v grlu‘.

Ko sem se vrnil s pivom, je imel lajtnant že zopet napisano na staro Majerko. Napil se je in šel ven. Hitro sem prečital, kar je napisal. Napisano je bilo:

„Milostiva gospa! Ves obupan sem zaradi gluposti svojega sluga. Naročil sem mu, ko je nesel cvetlice k Vam, naj mi prinese zraven še moj obed, to se pravi, moje običajno kosilo iz gostilne, a ta nepridiprav se upa to Vam povedati. Prosim tisočkrat za odpuščanje! Vendar pa priznam, da še nikoli nisem tako dobro kosil. Dišalo mi je res izvrstno. Kako bi mi bilo moralo še le v Vaši družbi dišati. Tisočera hvala za ta užitek in prosim ponižno, blagovolite od mene to le malenkost kot posladek prejeti‘.

Pred vrati sem začul lajtnantove korake in hitro odskočil. Do konca nisem prečital. Lajtnant je zganil pismo, segel v žep in mi dal dva zlata.

„Vidiš, dečko, kakšno škodo imam od tebe. To pismo nesi zopet gospej Majerjevi, za ta dva zlata pa kupi pri slaščičarju torto. Reci mu, da ga prosim, naj ti posodi krožnik in prt, in potem nesi torto k gospej Majerjevi. A ne napravi mi zopet kako neumnost. Sicer ti ušesa potrgam. Si me razumel?‘

„Cu befel‘, pravim jaz in grem.

Pri slaščičarju kupil sem torto s sladkorjevimi rožljčki in jo nesel bogatim babnicam. Od radosti so bile napol v nebesih in se pisanju smejale, da so jim solze lile.

„Se je li gospod lajtnant z vami kregal?‘ me je vprašala gospodična.

„Malo. A on je jako dober gospod‘, rekel sem diplomatično.

„Tukaj imate, splaknite to‘, rekla je gospodična in mi molila kozarec vina in se pri tem tako lepo smejala, da mi je kar srce poskakovalo.

„In to imate od mene‘, rekla je stara in mi podarila en zlat; jaz pa sem ga neumno gledal.

„Kaj tako zlat ogledavate?‘ me je gospa vprašala.

„Prosim, ta torta je stala dva zlata‘, rekel sem glupo, pod kožo pa sem se smejal.

Obe sta se znova zasmijali, in stara mi je dala še en zlat.

Zahvalil sem se in šel na glavno stražo.

Sporočil sem mu pozdrav in položil pred lajtnanta ta dva zlata. Gledal me je debelo in me vprašal: „Kaj pa ta denar?‘

„Za ono torto‘.

„Kako to? Ali jo nisi plačal?‘

„Seveda. Ali gospa Majerjeva mi je dala pač en zlat. A rekel sem ji, da torta stane dva, pa mi je dala še enega. Tukaj so‘.

Komaj sem to rekel, že sem jo imel, pa kakšno!

Postavil sem se in rekel: „Gospod lajtnant, nikar me ne klofajte! To nisem od Vas zaslužil!‘

„Ali tvoja neumnost mora koga zmešati!‘

„Gospod lajtnant, nisem tako neumen. Samo delal sem se. Ko ste me poslali po obed, sem dobro vedel, da moram v gostilno ponj, a mislil sem si: Kaj bi moj gospod imel vedno navadno hrano, ko vendar lažje kaj boljšega dobi. Torej sem se delal neumnega. In ko ste me poslali s torto, mislil sem si: Gospa Majerjeva ima več denarja kakor moj gospod, in napravil sem tako, da nimate zaradi tega nobene škode. Njej to ne škodi, in obe dami sti še zabavo imeli‘.

Gospod lajtnant se zasmejal in mi podaril en zlat.

„No, če je temu tako, si pač zaslužil s svojo potajeno glupost za pivo. Tukaj imaš in v nedeljo pojdi kam!‘

„To si dobro napravil“, rekel je oče, „samo če je res?‘

„Kaj bi ne bilo? Pri mišji duši. Sem li kedaj že lagal?‘ priduševal se je Janez in iztrkoval pipico.

kulantno cenitev ter takojšnje izplačilo škode dolžan sem ji zahvalo, kar tu javno priznam. — Staravrhnika, dne 30. sušca 1903. Jakob Mesec, pogorelec. Simon Ogrin, priča.

Fr. Ks. Meško zbolel. Dobro znani naš pisatelj, č. g. Fr. Ks. Meško, župnik v Št. Danijelu nad Pliberkom, je koncem minulega tedna nevarno obolel. Podal se je v bolnišnico usmiljenih bratov v Št. Vidu ob Glini. Dal Bog, da vrli gospod zopet kmalu okreva!

Nadvojvoda v Ljubljani. Nadvojvoda Josip Ferdinand, brat Leopolda Wölflinga, ki je dosedaj služil kot major v 4. tirolskem lovskem polku je s 1. majem premeščen kot podpolkovnik k 27. polku v Ljubljano.

Sestanek slovenskega katoliškega časnikarstva, ki deluje na podlagi resolucij I. in II. slovenskega katoliškega shoda, se vrši v Ljubljani v sredo dne 22. t. m. ob 9. uri dopoldne v veliki dvorani „Katoliškega Doma“ in sicer po § 2 zbor. zak.

V tukajšnjem uršulinskem samostanu so naredile slovesne obljube č. g. učiteljice S. Leona Zupanc, S. Anunciata Wilcher, S. Bonaventura Pirc in S. Andrea Odlasek. Svečanostne obrede je izvršil presvetli knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič.

Pogumen rešitelj. Plehanov 15 let stari vajenec Alojzij Rudan je v Ljubljani skočil v Ljubljani pri novem jubilejskem mostu ob sv. Petra nasipu. Finančni komisar gospod Anton Janežič, ki se je ob istem času sprehajal s svojim bratom vadniškim učiteljem gosp. Ivanom Janežičem, je hitro slekel gornjo suknjo in za samomorilcem skočil v Ljubljani, ter je že potapljaljočega se Alojzija Rudana izvlekel iz vode pri Pollakovi tovarni. Govori se, da je fant poskušal samomor v obupu, ker ni mogel prenašati mučenja. Treba bi bilo zadevo preiskati. Sploh naj bi magistrat obračal večjo pozornost na razmere vajencev. Fant sam pripoveduje o tem, da ga je Plehanov pomočnik bil pretepel vsled tega, ker mu je prinesel iz skladišča napačen zaboj. Deček je na to pobegnil k nekim znancem v Vodmat. Ko je prišel nazaj, mu je rekla gospa Plehan, da naj gre v delavnico, češ, da se bodo že tam pogovorili. Ker se je pa bal, da bi ne bil zopet tepen, se je hotel utopiti. Fant je izrazil opetovano željo, iti v svoj rojstni kraj v Trbovlje, da postane rudar.

Slavnost nemških turnarjev v deželni gledališču. „Slovenec“ piše: Tukajšnji nemški „Turnverein“ bo 6. in 7. junija praznoval svojo 40letnico. Nemci delajo za to velike priprave in hočejo ta dva dni prirediti slavnosti tako, da bi tujim gostom kazali, kako veliko moč imajo mej nami. V ta namen hočejo prirediti tudi slavnostno predstavo v deželni gledališču? Ali bi Nemci Slovincem v Celju dali za kako slovensko slavnost na razpolago óndotno gledališče? Slovenci v Celju naj nujno prosijo porabo óndotnega gledališča za kako svojo manifestacijo. Kranjski deželni odbor naj šele potem dovoli nemškimi „Turnarjem“ porabo gledališča, ako tudi celjski Nemci Slovincem v Celju dajo na razpolago gledališče.

Umrl je v Trstu znani slovenski trgovec g. Mihael Truden v visoki starosti.

Latinska maša po motivih Gregorija Riharja za mešani zbor zložil Ignacij Hladnik op. 46. Založil skladatelj, tiskala Katoliška tiskarna v Ljubljani. Cena partituri in 4 glasom 8 K, posamezni glas 30 v. O našem plodovitem skladatelju ni mi treba skoraj govoriti, zakaj njegovo ime je dovolj znano našim gg. pevovodjem. Njegove skladbe so jako priljubljene med našim narodom, in slišijo se prepevati povsod bodisi v cerkvi ali zunaj cerkve. Kakor druge njegove skladbe tako mislim se bode ta maša popolnoma udomačila na naših korih. Maša je lahka in melodiozna posebno primerna tudi za manjše kore g. skladatelj je prav umetniško porabil sledeče Riharjeve skladbe: Zdrava zemlje vse Gospa. O naglo, naglo čas beži. Tebe Marija, želim poslaviti. Češčena bodi, o Kraljica Počeščena leva rana. Novi mašnik bodi pozdravljen. Daj mi vredno počastiti. Daj mi Jezus da žalujem. Jezus premagavec groba. Moj duh iz telesa. Počeščena sv. Ana. Iz globine solz doline. Tisk je prav lep, papir močan. Vrinile so se nekatere

tiskovne pomote katere pa vsak pevovodja takoj sam zapazi in lahko popravi. Maša je vsega priporočanja vredna, toraj posezite po nji!

Al. M—č.

Vabilo k slavnostnemu večeru Leona XIII., ki ga priredita Marijini družbi in bralno društvo v Gorjah na belo nedeljo, dne 19. aprila v dvorani. Vspored: 1. Slava Leonu! Himna, deklamacija. 2. „Molitev“, Nedved, poje mešan zbor. 3. Slavnosten govor. 4. „Vsaj še pet let“. Slavnostna igra v 3 dejanjih. Igrajo dekleta Marijine družbe. 5. „Papeževa himna“, J. Škroup, poje mešani zbor. — Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina: Sedeži I. vrste 1 krono, ostali sedeži 60 vin., stojišča 40 vin., za ude 30 v. K obilni udeležbi vabita Marijini družbi in bralno društvo.

K blagoslovljenju zastave slovenskega katoliškega delavskega društva v Gorici, ki bo dne 3. maja se poroča: Zastava „Slov. katol. delavskega društva v Gorici“ je v dveh barvah; jedna polovica je bela, druga pa rumena. Sredi zastave je všita na vsaki strani slika sv. Jožefa, katero je izdelala blag. gospica Henrika Šantel-ova. Nad sliko je napis: „Slovensko katol. delavsko društvo v Gorici“, pod sliko pa: „Sv. Jožef prosi za nas!“ Napisi in okraski na zastavi so z zlatom vezani. Vrh zastave sta prišita dva traka, prvi črnorumen, drugi pa belomodro-rudeč. Zastava se je izdelala v obrtni šoli za umetno vezenje društva „Šolski Dom“ pod vodstvom blg. gospice Eme Arko.

Novi hotel „Union“. Nekaj izrednega se bo zgradilo letos v Ljubljani, in to v modernem slogu in z vso mogočo praktično uredbo. Stavbna družba „Union“, ki se je ustanovila na trdni kapitalni podlagi, zgradi letos svoj novi hotel na voglu Miklošičeve ceste in Frančiškanskih ulic, na nekdanjem Piklovem svetu. Zval se bo „hotel Union“. Stavba bo trinadstropna in so načrti zanjo že izdelani po arhitektu Vancašu iz Sarajeva. Razen velike dvorane z odrom, kavarne, restavracije v pritličju, bo v njej 120 sob za prenočevanje tujcev, kopeli, ves potrebni komfort, prostoren vrt in dvorišče, razne shrambe, kakor tudi hlevi. Opis si pridržimo za drugi pot, omenimo le to, da Ljubljana tako praktičnega poslopja še ni imela in ga bržkone tudi tako kmalu še ne bo! Zasluga za to gre primariju gosp. dr. Vinku Gregoriču ki je dal prvotno idejo in pri prvotnih načrtih praktične svoje misli tako lepo uresničil, da bo novo poslopje res v kras Ljubljane in dokaz njenega napredka.

Pri čebelarski razstavi na Dunaju je dobilo državno pripoznalno diplomo slovensko čebelarsko društvo v Ljubljani. Srebrno državno oziroma zlato svetinjo so dobili Mihael Ambrožič iz Mojstrane, Ungar iz Šiške, J. Martarovič, J. Rozina. Zlato svetinjo je dobil tudi g. Ivan Blic v Ilirski Bistrici.

Izjava slovenskih tehnikov. Točasno v Ljubljani navzoči slovenski tehniki iz Gradca, Dunaja in Prage izražajo svojo skrajno ogorčenost nad imenovanjem g. Fr. Hiti-ja, asistentom kmetijsko kemičnega preskuševališča za Kranjsko. Kako se je to imenovanje proti vsaki pravici izvršilo, naj pojasni sledeče: Omenjena služba bila je razpisana v uradnem listu dne 4. marca t. l.; do 15. aprila bil je rok za vložitev dotičnih prošenj. V razpisu službe zahtevalo se je znanje slovenskega jezika kot neobhodno potrebno. Toda glej! Že 10. t. m. smo čitali po časopisih imenovanje omenjenega gospoda asistentom pri kemičnem preskuševališču. Toda ni dovolj, da se niti določenega roka ni čakalo z imenovanjem, tudi še v drugem oziru se je kršila pravica: G. Hiti je namreč popolnoma nezmožen slovenskega jezika. Vrh tega bil je ves čas svojih študij vnet karnijolec in heilovec. Toda to še ni vse! Zaradi omenjenega gospoda je propadel tudi slovenski prosilec, ki po svojih zmožnostih visoko nadkriljuje g. Hitija, in sicer zato, ker so bili člani kuratorija nalagani, da je bila prošnja slovenskega prosilca prepozno vložena, dasi bi še danes pravočasno prišla. Ker pa kemično preskuševališče v večini stroškov vzdržuje dežela, to je slovenski denar, vprašamo slav. kuratorij: Kako je mogoče, da je propadel bolje kvalificiran slovenski prosilec proti nemškemu buršu in zakaj se je vršilo imenovanje

pred pretekom določenega časa? Kako se opraviči to raynanje napram slovenskim tehnikom, ki so vedno prisiljeni iskati kruha v tujini, ker jim njih narodni nasprotniki vedno objedo vse službe v domovini? V zavesti, da se mora poravnati ta vnebovpijoča krivica, zahtevamo z vso odločnostjo, da kuratorij kmetijsko kemičnega preskuševališča ustreže našim opravičenim željam, ne samo nam, ampak tudi narodnemu napredku in deželi v korist. — Slovenski tehniki.

Nove knjige. „Slovanska krščansko-socialna zveza“ v Ljubljani, ki je izdala že znamenito delo dr. Krek-ovo: „Socijalizem“, izdaja tudi svojo posebno, jako važno in dobro knjižnico. Lani je izšel I. letnik, obsegajoč 8 snopičev, oziroma 3 zvezke. V I. razlaga dr. V. Schweitzer natančno naš društveni in shodni zakon. 2. zvezek ima natančno poročilo o I. shodu katoliških slov. nepolitiških društev. Tretji zvezek poroča o početku protialkoholnega gibanja na Slovenskem. — Letošnjega II. letnika so izšli doslej 3 snopiči, ki objavljajo „Obrtni red“, sestavil Anton Kralj. Ko bo končan ta spis, pride na vrsto „Národna ekonomija“, katero pripravlja dr. J. E. Krek. Že imena kažejo, kako važni so ti spisi. Zato jih toplo priporočamo v prav obilno naročbo. „Knjižnice“ izide letos 12 snopičev. Celotna naročnina iznaša samo 3 K 60 vin.

Velik požar je nastal dne 2. t. m. po noči v Št. Lovrencu nad Šmohorom. Šestdeseterim posestnikom so do tal pogorele hiše in gospodarska poslopja. Zgorelo je tudi mnogo oprave, krme itd. Škode je nad 45.000 kron, zavarovani so bili za kakih 20.000 kron. Kako je požar nastal, se še ne vé; bržkone vsled neprevidnosti.

Pri Št. Vidu ob Glini so dne 5. t. m. razstrelili skalo v kamnolomu mojstra della Schavia. Za strel so porabili 5600 kil smodnika 140 kil dinamita; za red so skrbeli orožniki. Strel so vžgali električnim potom in zdelo se je, da se vzdiguje cela gora. Dobili so zelo veliko denarja.

Premembe med duhovščino ljubljanske škofije: Stalni pokoj je dovoljen č. g. Valentinu Aljančiču, župniku na Dobravi pri Kropi; Janezu Šaferju, župniku v Dupljah, ki je pa včeraj umrl; Vincenciju Videgarju, beneficijatu pri Sv. Trojici pri Moravčah.

Prosluli Pollanetz — na bobnu! Ob času češkega obiska se je med drugimi nemškimi Celjani posebno odlikoval ponemčenec Pollanetz, ki je ob 2. uri po noči iz zasede napadel učitelja Gostinčarja — s polenom. Gostinčar je moral braniti svoje življenje s samokresom in je ena kroglja običala napadalcu Polancu, ki je bil najet od nemške stranke, v črepinji. Sodna razprava žalibog ni dognala pópolne jasnosti o tem dogodku kar je n. pr. znani Nemeec Simmler v svojem časopisu „Ringu“ pred nedavnim sam trdil. Toda bodisi karkoli. Polanca še dandanes zaradi njegovega početja proklinja njegov slovenski oče v Središču. Za svoj „slavni“ čin je pa vsled priporočila nemške stranke dobil od proslule „Südmarke“ 2000 gld., in je ob živahni agitaciji otvoril v Celju svojo trgovino z „Südmarkinim“ denarjem. Toda Bog je pravičen. Darilo za tolovajski napad na slovenskega učitelja pri Polancu ni imelo blagoslova. Pred velikonočnimi prazniki je moral naznaniti oblasti, da se je pogreznil čez grlo v dolgove in zaprl so mu trgovino. On sam se sicer lahko smeje, kajti napravil je vsekako lepo kupčijo — z nemško stranko, ker sam itak ni mogel ničesar izgubiti. Celjska nemška stranka je pa spet bogatejša na izkušnjah, da se na umeten način in z nepoštenimi sredstvi — nemštvo le na videz vzdržuje, da pa propada. — Nadaljevanje o novih nemških konkurzih sledi.

Nova izobraževalna društva so bila v zadnjih dneh ustanovljena v Mekinjah pri Kamniku, v Velikih Laščah, v Šenčurju pri Kranju (3). — Snujejo pa se še na mnogih krajih. Rodoljubi na delo za pravo izobrazko našega naroda!

Sleparstvo s ponarejenim denarjem. H krčmarju in veleposestniku gesp. Maksu Ukmarju v Bvberju je došel te dni 67-letni Jakob Pipan iz Tomaja in mu ponujal na prodaj ponarejene bankovce. Povedal mu je na to, da ima v Trstu

prijatelja, ki se bavi s ponarejanjem bankovcev, na kar sta se dogovorila, da o prvi priliki, ko pojde Ukmar v Trst, napravita v Trstu kupčijo s ponarejenimi bankovci, katere je Pipan ponujal po jako nizki ceni. V pondeljek došla sta oba v Trst in Pipan je Ukmarja odvedel v neko krčmo v ulici Solitario, kjer ju je čakal oni, ki je baje ponarejal denar. Ukmar je dotičniku izročil 200 kron in zahteval, naj mu izplača 600 ponarejenih, a dotičnik se je takoj odstranil iz krčme, zatrdivši, da se v par minutah vrne z denarjem. Ukmar in Pipan pa sta zaman čakala; in ko je slednji videl, da Ukmar odločno zahteva denar mu je iz lastnega žepa izplačal 160 pravih kron in trdil da ga je oni drugi opeharil. Ukmar je nato Pipana odvedel na inšpektorat v zagati Moro, kjer so ga vzeli na zapisnik ter potem odvedli v zapor. Ukmar je izjavil, da ni mislil kupiti ponarejenih bankovcev, marveč, da jih je le hotel dobiti v roke, da bi bil oba krivca izročil oblasti.

Obsojen je bil na Dunaju jurist Klobčič na 20 kron globe, ker je dejal članom slovenskega katol. akademiskega društva „Danice“, da so plačani. Za to ni mogel doprinesti niti najmanjšega dokaza. Vrli „Danici“ je to v zadoščenje za mnoge žalitve.

Iz krogov slovenskega dijaštva se nam piše: „Narod“ je sicer prinesel izjavo slovenskih tehnikov, a popolne odgovornosti zanjo ni hotel prevzeti ter je pristavil opombo, katera navadno spada pod poslana, ki nimajo nobene važnosti z narodnega in načelnega stališča. To postopanje „Slovenskega Naroda“ v stvari, pri kateri se godi domačim slovenskim tehnikom tolika krivica, je žalostno za „Narodovo“ inteligenco. Pod poslano o Mauthnerjevih semenih pa „Narod“ ne pristavlja dotične opombe.

Drobne novice. Na Igu pod Ljubljano je 7. t. m. umrla Marija Boh v 75. letu starosti. — V Mokronogu je umrl organist Jožef Lozej in Anton Pižmahl prejšnji večkratni župan. — Zaročil se je v Ljubljani urar gospod Mirko Krapeš z gdčno. Pavlino Praprotnik. — V Mal Lošnju je umrl Ljubljčan g. Anton Škrjanec. Prepeljali so ga v Ljubljano. — V Trzinu je na veliki petek neka dekla vzela svojemu gospodarju 10 kron denarja. Gospodar, ki je takoj njo sumil, jo je odposlal na polje ter poslal po ključavničarja. Ko so ji skrinjo odprli, našli so takoj na vrhu denar. Pri tej priliki so pa opazili, da se iz skrinje dviga neprijeten duh; iskali so dalje in našli na dnu mrtvega otroka, ki je bil že čisto višnjev. Deklo so vzeli orožniki. — Neki slovenski konzorcij je kupil hotel „pri Jelenu“ v Gorici s staroznano pivovarno „Eiskeller“ vred. Tu nastane polagoma hotel po modernih zahtevah. Poleg raznih prostorov je tu največji salon v Gorici in obširen vrt. — V Dhoršah pri Celovcu je posestnik Tauchner ustrelil svojega soseda. — Velikonočni ponedeljek je neznan uzmovič tukajšnjemu posestniku g. Vrhovcu (Grum) na Šmarni gori vzel denarnico z vsebino 30 kron, potem mu pa prazno denarnico ravno tako oprezno kot prej potisnil v drugi hlačni žep nazaj. Ljudje so opazili nekoga, ki si je tiščal robec pred usta ter odšel iz cerkve. — Zimo o Veliki noči smo imeli letos. Hribe in doline je zapadel nov sneg. Tudi večeraj je ves dan snežilo. — V Cnistolmu Min. v Ameriki je Slovenec Janez Tanko, doma blizu Ribnice, ustrelil v srce Hrvata Jurija Babića, ki je pijanega Tankota odganjal od svoje hiše. Babić je bil takoj mrtev in zapušča ženo s tremi otroci. — 15. aprila je bila zadnja slovesna božja služba v stari grajski cerkvi na Bledu. — Veliko število gostov prihaja sedaj v Primorje. Na Reki so polni vsi hoteli, tako, da je težko dobiti sobo za drag denar. — Lokalne železnice Škofjaloka-Železniki, konzorcij je dobil za dobo 6 mesecev dovoljenja za izvedbo tehniških predel za to lokalno železnico. — Stavka skladiščnih delavcev južne železnice se pripravlja za prihodnje dni na progi Trst Rakek. Zahteve delavcev je vodstvo južne železnice odklonilo. — Stavka zidarjev v Zagrebu se je začela. — Občinske volitve v Trstu se vrše te dni. Najhujši boj bo v III. razredu, ki voli 17. in 18. t. m. Tu se bo bil odločilen boj mej sedaj vladajočo stranko in mej stranko, kateri na čelu je bivši župan dr.

Dompieri. — Radi nesrečne ljubezni se je dne 13. t. m. v Celovcu v stanovanju svoje izvoljenke hotel ustreliti 30 letni A. Hayer. Ustrelil je s samokresom trikrat proti srcu. Težko ranjenega so prepeljali v bolnišnico. — Na Hrušici so se velikonočne praznike topli. Blaž Ambrožič iz Gorij, delavec pri predoru, je bil pri poboju zaklan. — Jesenske velike orožne vaje 3. voja se završe letos 5. septembra. Ta dan bodo šli na dopust vsi, ki so doslužili postavno dobo, in k vaji pozvani rezervisti. — Zaročil se je pivovarnar g. Jurij Auer v Ljubljani z gdč. Gabrijelo Veršeč.

Okolu sveta.

Naš avstrijski državni zbor. Poslanska zbornica bo do binkošti rešila samo železniške predloge in poslovni red. Še le potem pridejo v plenumu velike predloge. Tiskovni zakon pride na vrsto jeseni. — Listi pišejo o situaciji glede državnega zbora, da je malo pogojev za to, da bi Mladočehi pripustili drugo branje nagodbe. Ako vlada vstraja na svojem dosedanem stališču, da namreč češke zahteve zavrača, tedaj Mladočehi prično z obstrukcijo v državnem zboru.

Lep vzgled katoliškemu razumništvu je pokazal dunajski župan dr. Lueger. Na cvetno nedeljo je bil zaključek sv. misijona v cerkvi sv. Štefana na Dunaju in pri slovesni procesiji je na čelu katoliških mož in mladeničev stopal za misijonskim križem — dr. Lueger. Tako je župan stolnega mesta Avstrije brez strahu javno pokazal svoje katoliško prepričanje, pokazal se je moža, ki bodi v vzgled vsej katoliški inteligenci, kako je treba ponosno očitno spoznavati svojo vero!

Vojna Turčije z Bolgarsko? V turških vladnih krogih je nastalo silno sovraštvo proti Bolgarski. Vojaška stranka vpliva kolikor mogoče, da bi Turčija napovedala Bolgarski vojno. Vojni minister je sultana zagotovil, da je armada pripravljena in da je Turkom zmaga zagotovljena.

Morilec Ščerbine obsojen na smrt. Iz Carigrada javljajo, da je na pritisk Rusije sultanova vlada ukrenila, da se morilec Ščerbine obsodi k smrti na vislicah. O tej obsodbi pa rusko poslanništvo v Carigradu še ni prejelo nikakega obvestila.

Madjarsko zastavo so v petek sneli s koldvora Zabrešić na Hrvatskem kmetje in so jo polili s petrolejem ter zažgali. Vlada poslala je tje koj vojake in orožnike. Ogorčenost proti Madžarom se tudi med kmetskim ljudstvom na Hrvaškem vedno bolj širi.

Je li bil tudi to čin kulture? V Essenu v Nemčiji se je izvršil te dni čin, ki mora pretresti in napolniti ogorčenjem vsako človeško čutečo dušo. Neki topničar ni izvršil vojaškega pozdrava mornariškemu kadetu, ki je bil tam na dopustu. Kadet je pozval topničarja na odgovor. Poslednji se je opravičil, da ni opazil znakov kadetovega dostojanstva. Na poziv kadetov je topničar sledil poslednjemu na glavno stražo. Mejpotoma pa se je vojak premislil in je jel bežati. Kadet jo je udaril za njim in ga toliko časa obdeloval s sabljo, dokler se ni vojak zgrudil — mrtev!

Državni poslanec Klofač je hudo obolet na tifusu. Kal bolezni je baje prinesel seboj s potovanja na Balkanu.

Telesne ostanke evangelista Marka so našli. V Rimu se je pred kratkem posrečilo najti grob evangelista Marka in sicer se je našel njegov grob v katakombah sv. Cecilije. Dokazano ja, da so se našli pravi telesni ostanke evangelista Marka.

Vino razvezuje jezik. Iz Bielne javljajo hrvatski listi nastopni dogodek: L. 1894. je bil v neki šumi pri Cordačini umorjen neki Salko Skrobanović. O zločincu ni bilo sledu do nedavno, dokler ni stvar goli slučaj spravljal na svetlo. Dne 9. t. m. se je logar Ilja Gospović v pijanem stanju hvalil, da je že enega spravil s sveta in da bi mogel še koga. Navzoče so te besede osupnile in vzbujati se je začel v njih sum. Naznanili so stvar sodišču. Preiskava je že opra-

vičila sum in je ubijalec od leta 1894 izročil sodišču.

Kaj storiti da se meso od svinj da lepše sušiti? Velikokrat se primeri, da se meso od svinj ne da lepo posušiti. Uzrokov za to je lahko več. Ako je meso v preveč debelih kosih, da sol vsaj do kosti ne prevzame ga zadostno, ako je soli premalo, ali če je morda sol včasih bolj slaba (tudi to se primeri!) ali če ni takej soli primešanega solitra; dalje če se obesi v dim v jutru, da se svežega lahko muhe polotijo, ali če visi v vlažnem dimu nad kotlom, kjer se kuha hrana za svinje itd. vsi ti uzroki lahko so krivi, da se meso slabo suši. Pa še eden uzrok je, da se meso ne da lepo sušiti in to je krma živine. Ako se svinja krmi z raznimi ostanki, kateri se hitro usmrde, n. pr. slabim krompirjem, nagnjile repo ali raznimi kislimi kuhinjskimi odpadki, se meso od take živine nekako navzame raznotere gnjilobe in se težko da sušiti. Da se to zapreči, dobro je, ako se svinja vsaj par dni pred kóline krmi z bolj čistilno krmo, kakoršna je raznovrstno zrnje, n. pr. ječmen, kuzuza itd. Kmetje, zapomnite si to izkušnjo in v priliki jo uporabljajte, da ne boste potem tožili, da se vam najboljši grizljaji skvarijo.

Na tisoče ljudi zapušča Evropa. Naselniški komisar Williams na Ellis Island trdi, da se bo leta 1903 naselilo najbrž največ tujih priseljencev v Združenih državah. Lani je bil v vseh ameriških lukah dovoljen izstop 750.000 izseljencem. Od teh se jih je 451.637 izkrcalo samo v New Yorku, ali povprečno po 1200 na dan skozi celo leto. V nedeljo 29. marca pa se jih je v New Yorku izkrcalo 4600. Velikanska množica priseljencev daje celo tako sistematično urejenim naselniškem uradu, kakor je newyorški, neizmerno posla. Vsi uslužbenci morajo delati čez čas, po noči in tudi ob nedeljah. Samo ta teden se bo prebivalstvo Združenih držav zvišalo za 18.000 oseb. Vsakdo plača 2 dolarja, tako da bodo združene države prihodnjo soboto bogatejše za 36.000 dolarjev. Lansko l. se je vmarcu izkrcalo 57.000 priseljencev. Letos pa jih je bilo nič manj kot 67.509. Ta teden ima priti v luko 21 parnikov — med tem jih je jednat s potniki na krovu. Pred par dnem je dospela Columbia s 651 priseljenci ter Sardegnja s 1082, skupaj v enem dnevu 1733. Priseljivanje se sedaj vrši iz popolnoma drugih dežel kakor nekdanj. Dočim so preje dohajali iz severozapadne Evrope, prihajajo sedaj iz južnovzhodne, iz Avstrije, Italije in Rusije.

Volkovi požrli moža. Ruski list „Severny Kraj“ poroča sledeče: Pred nekaj dnevi sta nek mož in žena zapustila svojo rodno vas blizu Vitebeska, da popeljeta svoje dete h krstu k najbližji cerkvi. Na potu so jih zalotili volkovi. Mož je vzkazal ženi naj vrže dete volkovom, da se ona rešita. Ona se je branila, na kar je je on izkušal iztrgati z njenega naročja. V borenju je padla mati z detetom raz sani ter sta se oba trkljala v globok jarek, ne da bi jo volkovi opazili. Zadnji so še z večjo vztrajnosto zasledovali moža na saneh, ter konečno požrli njega in konje.

Kri za kruh. Neki dr. Ernest E. Smith v New Yorku je potreboval za svoje poskuse toplo človeško kri. Da pa zamore kri dobiti, dal je v časnike sledeče naznanilo: „5 dolarjev dobi vsak zdravi mož za malo količino njegove krvi, katero potrebuje neki zdravnik. Brez bolečin!“ Odkar je bila navedena objava tiskana, dobiva zdravnik vsako uro pisma od ljudi, kateri hočejo prodati svojo kri. Čudni prodajalci so večinoma brezposelni, kateri bi radi prodali svojo kri, da si morejo za dobljeni denar kupiti kruh. Skoro v vsakem pismu poročajo ponujalci svoje krvi o bednem življenju, katero je posledica dolgotrajne brezposelnosti. Zdravnik je dobil toliko pisem, da ne more vseh prebrati. Zopet drug piše, da ima obitelj, ki strada in bi rad prodal nekoliko svoje krvi. Zdravnik je te dni pozval k sebi tri prodajalce krvi, katerim je po odvzetju nekoliko življenjskega soka izplačal po 5 dolarjev.

Umetnik v nesreči. Iz Čikage v Ameriki se nam poroča: V tem mestu je češki pianist z imenom Malek, ki je imel več ko navaden del smole v tem življenju. Temu je najbolj kriva

njegova revščina. Da je dober igralec na glasovir, o tem ni dvoma, sam pravi celo, da prekaša slavnega Paderewskega. Kriva njegovemu slabemu finančnemu stanju je tudi ljubezen, radi katere je popustil dobro službo v Evropi ter odšel v Ameriko pred petimi meseci. Malek je tudi boljši umetnik ko Kubelik, čegar součenec in prijatelj je on. Za Maleka se je zavzela Mrs. W. S. Cunningham, s 1611 Michiganave, pri kateri stanuje in ki mu bo v zvezi z drugimi prijateljicami pomagala priti do zaželjenega umetniškega stališča, ki mu gre po njegovih trditvah.

Valjanje (kvokanje) kokoši kako zabraniti. Večkrat se prigodi, da kokoši nič ne neso jajec, pač pa v enomer „kvokajo“. Da se to zabrani, svetuje se sledeči pomoček: Zaprimo kokoš na bolj hladen prostor in dajmo ji v jutru zaliti na tešče nekaj kapljic ricinovega olja. Krmimo jo z bolj hladno hrano, n. pr. debeli otrobi zmešani s kislim mlekom in zrezano salato, zraven se naj skrbi za dosti hladne vode za pijačo. Tako se hrani kokoš vsaj po par dni, (vsaj ricinovega olja ni treba navadno več), nato se kokoš spet spusti na dvorišče. Po 8. do 10. dneh začne kokoš spet nesti.

Tigri strgali so minuli mesec v Indiji kapucinskega patra Kosma Gladerja, rodoma Korošca iz Cvikenberga, ko se je podal na misijonsko postajo Katrun. Našli so samo nekaj ostankov. Glader se je podal v Indijo 1. 1893.

Zemlja se ne giblje. Gimnazijski profesor Joncev v Sredu na Bolgarskem hoče ovreči Halifejevo teorijo, da se zemlja giblje okoli solnca in zagovarja staro teorijo, da je zemlja središče solnčnega ozvezdja. V več predavanjih je zagovarjal to misel. Kaj če hoče Joncev prebivavce v Sredu poslati v april.

Kralju je kazal osle. L. 1871. je bilo na nizozemskem dvoru ustanovljeno japonsko poslaništvo. Ko se je japonski poslanik sprehajal po Amsterdamu, kazali so mu nizozemski smrkolini osle. Poslanik je vprašal od dvora mu pridelnega spremljevalca in tolmača viteza van Siebold, kaj to znamenje pomenja, na kar mu je Siebold predrzno odgovoril, da se na Nizozemskem s tem, če se komu pokaže osle, skaže največja čast, ki se skazuje le najvišjim osebam. Ta nauk si je japonski poslanik dobro zapomnil. Ko je čez nekaj dni nizozemski kralj v avdijenci sprejel japonsko poslaništvo, bila je japonskemu poslaniku glavna skrb po uzorcju nizozemskih pouličnih klatežev pokazati — osle in vse japonsko spremstvo je posnemalo njegov zgled in kralju kazalo — osle. Lahko si mislimo, kako dolg obraz je naredil kralj in njegovi dostojanstveniki. Samo vitez Liebold je vedel za vzrok, toda, ko ga je kralj vprašaje pogledal, potegnil je še kralja, kakor je prej Japonca in resno raztolmačil, da je na Japonskem najimnitnejši pozdrav, s katerimi se pozdravi kralje in cesarje, kakor tudi najvišje državne dostojanstvenike, če se pokaže osle. Mračni obraz kraljev se je pri tem razjasnil in je sam Japoncem pokazal — osle in jih tako počastil; seveda da niso za kraljem smeli zaostati tudi dvorjani in dvorne dame.

Kitajski pripomoček proti jetiki je jako originelen. Bolnikom dajo iz gaščaric pripravljeno juho. L. 1901 niso nič manj kakor 176.000 gaščaric v ta namen porabili.

Samouprava učencev v šoli je po vseh državah severnoameriških že zelo popularna. To je zistem vzgoje, ki prepušča v šoli skoro vso disciplino v roke otrok; učitelj sam se prav malo vtika vmes. Otroci si volijo svoje nadzornike, sestavljajo sodne dvore, pazijo na red in določujejo kazni, njihovi vladi se mnogo radovolnejše pokore kot drugi moči n. pr. učiteljevi. Pri tem se ne gre za to, da bi vzgojili vzorne podanike države, ampak vzorne občane republike, v kateri ves narod ne izpolnuje samo postav, ampak jih tudi daje. Prijatelji te vrste vzgoje pravijo, da je velikega pomena ne le za narod kot celoto, ampak za razvitek najboljših lastnostih vsakega otroka.

Kaj delajo otroci na Danskem o počitnicah. Vaščani pošiljajo svoje otroke ob počitnicah k meščanom, ti pa zopet sveje na deželo.

Država dovoli za to prosto vožnjo, šole pa odpuščajo otroke po željah rodbin. Otroci potujejo sami. Vsak ima svoj list na prsih pritrjen. Če se izjemoma kaj prigodi, da zablodijo, jih pogoste v najbližjem mestu. V vlaku čakajo kmetje in kmetice potrpežljivo malih potnikov. Otrokom se posvečuje posebna skrb, ki jo doma morebiti pogrešajo, zato se vračajo domov vedno z zboljšanim zdravjem. Meščani pa zopet razkažejo kmečkim otrokom spomenike, zanimivosti in okolico glavnega mesta. Kodanj pošilja vsako leto čez 10.000 otrok na deželo in jih ravno toliko tudi vzprejema. Tudi na Francoskem že mislijo vpeljati to hvalevredno navado.

Verska statistika vse zemlje. Načelnik kraljevega statističnega urada v Stuttgartu, ravnatelj Zeller, je izdal statistiko pripadnikov vse zemlje. Po Zellerjevem računu znaša število prebivalstva vse naše zemlje okrog 1.544.510.000. Od teh je 534.940.000 krščanov, 10.860.000 izraelitov, 175.290.000 mohamedanov in 823.420.000 je pripadnikov drugih veroizpovedanj, 214 milijonov je Brahmanov, 121 milijonov budistov. Po Zellerjevi statistiki spada na vsakih 1000 prebivalcev 346 krščanov, 7 izraelitov, 114 mohamedancev in 523 pripadnikov drugih veroizpovedanj.

Grozna čin zblaznele matere. Na Dunaju je soproga poštnega komisarja Scheigerja ustrelila svojo lastno 4letno hčerko. Vzela je zjutraj, ko je bila sama doma, speče dete k sebi v postelji in je ustrelila v senca. Ko so po tem groznem činu in začuvši strel, prihiteli drugi hišni prebivalci, je nesrečna žena ležala povsem apatično poleg mrtvega otročiča. Revici, ki je bila že dolgo sila nervozna, se je zmešalo v glavi. Drugi trije otroci na srečo niso bili doma.

Cloveški izduh. Da razširjajo zamorci in Kitajci evropskemu nosu neprijeten izduh, je znano. Da pa obratno ne diše zlasti Azijcem Evropejci najprijetnejše, je manj znano. V Globusu piše nek Japonec dr. Buntaro Adachi sledeče: „Duh Evropejcev je na Japonskem splošno znan, zlasti neprijeten vonj razširjajo Evropejke. Duh je včasih oster in kisel toda različen, včasih sladak, včasih grenak. Duh je včasih tako močan, da Evropejec zasmradi vso sobo. Duh Evropejcev je v najožji zvezi s starostjo. Otroci in starčki ne smrde ali vsaj smrde manj, kakor Evropejec v krepki starosti. Veliki večini Japoncev, ki se nahajajo v Evropi, dela začetkoma veliko težavo izduh Evropejcev, po več mesecih ne več. Niti z umivanjem ni mogoče Evropejcu odstraniti izduha“. Znani kitajski general Čewkitong, ki je bil dolgo časa vojaški ataše pri kitajskem poslaništvu v Parizu in ki je sedaj zopet na Kitajskem, piše v uvodu svoje knjige o Francozih sledeče: „Najbolj neprijetno zame je bilo, ko sem prišel v Pariz, na spremenjenje življenja, akoravno ni lahko se na ves kitajski komfort navajenemu prebivalcu nebeskega cesarstva se privaditi na pariške neprijetnosti, kakor so n. pr. ozka obleka, slaba hrana, pomanjkanje aromatiških pijač in dobrega tobaka in neizurjenega službenega osebja, marveč grdost Evropejcev, kojih surovi obrazi so razžaljevali moje umetniško oko, kakor tudi smrad, katerega razširjajo najlepše in skrbno umite ženske. Trajalo je celo leto, predno se je moj nos nekoliko navadil prenašati smrad, ki ga izpuhčujejo Evropejci“.

Ven s splošno volivno pravico! Zatevajte to tudi v Ljubljani od občinskega sveta!

Delavci, spregovorite odločno besedo po pravicah, ki vam jih daje ustava!

Ženitna ponudba.

Oženiti se želi c. kr. uradnik, udovec, ki ima štiri otroke, s priprosto in prijazno gospodično od 30 do 40 let, ki bo lepo ravnala z otroci. Glavna stvar dobro srce.

Prijazne ponudbe, če mogoče s fotografijo, pod šifro „Dobro srce“ poste restante Trst.

10 3-1

Pristno čebelnovoščene sveče

4 47-11

prodaja

Janko Šink, svečar v Kranju

kg po 5 K, poštne prosto.

Spominjajte se ljudskega sklada!

Špecerijsko in železno blago, barve i. t. d.

6 12-5

prodaja po ceni

Franc Omersa v Kranju.

Sloveči profesorji medicine in zdravniki priporočajo

tinkturo za želodec

lekarnarja

Gabrijela Piccoli-ja

v Ljubljani,

prov. zalagatelja Nj. svet. papeža

kot sredstvo, ki krepa želodec, vzbuja tek, pospešuje prebavljanje in odprje telesa, posebno za one, ki trpe na zastaranem zaprtju.

Tinktura za želodec razpošilja lekarnar PICCOLI v Ljubljani v skatljicah z 12 steklenicami za K 2-52, s 24 steklenicami za K 4-80, s 36 steklenicami za K 7-—, s 70 steklenicami za K 13-—. Poštni zavoj po 5 dkg. 40 II. 10-9.

Med. univ.

Dr. Ivan Zajec

ordinira od 1. do 3. pop. 9 3-3

Sv. Petra cesta števil. 101

nasproti cerkve.

Križišče električne železnice.